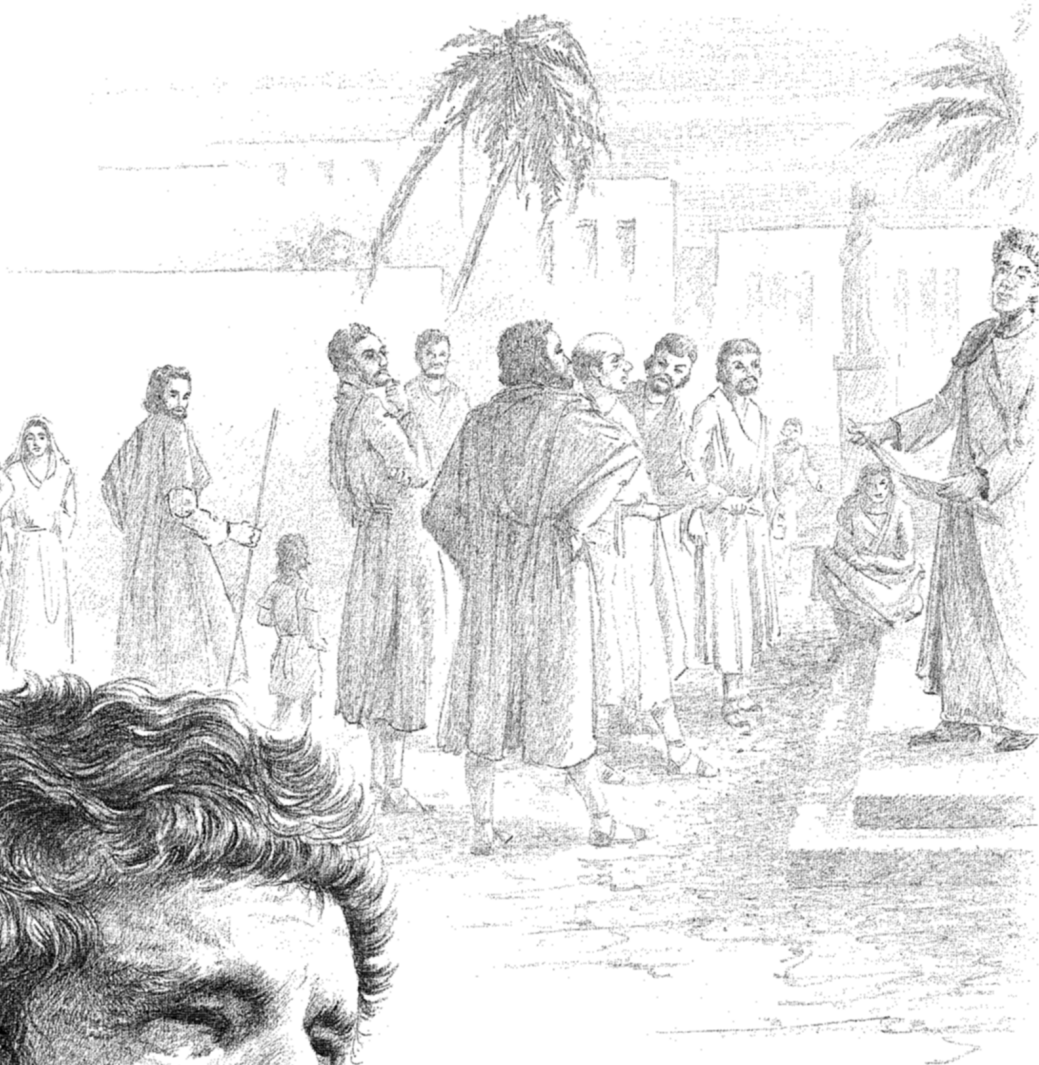

БОЖЕ БЛАГОСЛОВІННЯ ТІКАТИ ВІД ПРИХОВАНИХ ПАСТОК ШАХРАЇВ

УРОК 10

ПЕТРО

Великий викривач злих мотивів

ЙОГО ВЧИНКИ БУЛИ ПЕРЕКОНЛИ- ВИМИ

«Помоліться за мене до Господа, щоб мене не спіткало нічого з того, про що ви говорили...» (Дії 8:24).

БОЖЕ БЛАГОСЛОВІННЯ ТІКАТИ ВІД ПРИХОВАНИХ ПАСТОК ШАХРАЇВ

МУДРИЙ ВТІКАЄ

«Мудрий бачить лихе і ховається, а безумні йдуть і караються»
(Приповісті 27:12).

РОЗУМІННЯ МОТИВІВ

Коли Симон запропонував Петрові гроші за отримання сили Святого Духа, Петро відказав йому: «Нехай згине з тобою те срібло твоє... Бо я бачу, що ти пробуваєш у жовчі гіркій та в путах неправди» (Дії 8:20, 23).

НАСКІЛЬКИ ДОБРЕ ВИ РОЗПІЗНАЄТЕ МАХІНАЦІЇ?

ОСОБИСТА ОЦІНКА

ПРАВДА /
НЕПРАВДА

1. Махінації та шахрайства буває нелегко викрити, оскільки основою шахрайств є апеляція до сильних сторін людини. ☐ ☐
2. Жертвами шахраїв стають переважно літні люди. ☐ ☐
3. Ті, кого було колись ошукано, зазвичай беруть для себе з того науку і не дають себе ошукати знову. ☐ ☐
4. Основних типів махінацій та шахрайств є лише кілька, але вони успішно використовуються знову і знову. ☐ ☐
5. Ефективна шахрайська махінація складається з чотирьох частин: наживка, гачок, «група підтримки», «ловитва». ☐ ☐
6. Зазвичай шахраї працюють поодиноці. ☐ ☐
7. Шахрайські махінації важко оминати, оскільки вони обіцяють здійснити наші потаємні мрії. ☐ ☐
8. Людина, яка знає про можливі махінації, зазвичай може їх уникнути. ☐ ☐
9. Один із найприбутковіших типів шахрайства побудований на обіцянках лікування від хвороб. ☐ ☐
10. Запрошення до того, щоб «самому стати собі господарем» — це ефективна приманка для шахрайської махінації. ☐ ☐
11. Шахраї нерідко ловлять своїх жертв тим, що викликають у них прагнення до чуттєвих задоволень. ☐ ☐
12. Коли людина бачить, що її було ошукано, тоді зарадити цьому майже неможливо. ☐ ☐
13. Слід з великою обережністю ставитися до таких систем розповсюдження товарів, які передбачають пірамідальну структуру прибутку. ☐ ☐
14. Шахраїв важко викрити через їхню мову, оскільки вони уникають яскравих епітетів та зосереджують увагу на фактах. ☐ ☐
15. Людина, яка відмовляється мати зиск на втратах інших людей, уникне багатьох махінацій. ☐ ☐

Усього правильних відповідей

☐

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ:

- 15–14 правильних відповідей =
13–12 правильних відповідей =
11–9 правильних відповідей =
8–0 правильних відповідей =

ЯК ПЕТРО РОЗПІЗНАВ ШАХРАЙСТВО

Дії 8:9–25

- Він побачив, що шахрай був новонаверненим та незрілим християнином (вірш 13).
- Він побачив, що шахрай займався чаклунством та обманом (вірш 9).
- Він знав, що шахрай мав пошану серед людей (вірш 10).
- Він зрозумів хибні мотиви шахрая, коли той запропонував гроші за отримання сили Святого Духа (вірші 18–20)
- Петро зрозумів, що коренем проблеми були гіркота та неправда (вірш 23).

НАВЧИТИСЯ РОЗПІЗНАВАТИ ШАХРАЇВ ТА АФЕРИСТІВ

ПРОБЛЕМА

Щороку мільйони людей стають жертвами хитромудрих махінацій, спрямованих на те, щоб вони віддали свої гроші в обмін на нікчемні ідеї та речі.

Шахраї — майстри своєї справи. Коли хтось починає дослухатися до того, що вони пропонують, то шахраї зазвичай досягають успіху. Вони покладаються на те, що у намічених жертв бувають почуття неповноцінності та провини, вони виявляють жадібність та мають інші людські слабкості.

ПОТЕНЦІЙНІ ЖЕРТВИ

Шахраї полюють на самовпевнених людей. Вони вишукують тих, для кого немає жодних інших пріоритетів, крім себе самого, і хто вирішує все сам за себе. Найбільшої шкоди зазнають молоді та літні люди.

Людам середнього віку часто дуже соромно зізнатися, що їх ошукали. Для шахраїв та аферистів бажано цілком можуть стати найрізноманітніші люди: освічені та неосвічені, багаті та бідні, віруючі та атеїсти, чоловіки та жінки.

ПАСТКИ

Шахрайства та махінації є настільки різноманітними та численними, що їх було важко перерахувати навіть для інформування та захисту громадськості.

Ситуацію ускладнює те, що навіть люди, навчені виявляти шахрайства, бувають іноді ошуканими. Насправді нерідко буває так, що люди, які одного разу потрапили у пастку шахраїв, дають себе ошукати знову, іноді навіть тим самим методом!

ВИЯВЛЕННЯ ШАХРАЙСЬКОЇ ПАСТКИ

1 НАЖИВКА — *потаємні бажання*

Шахрай бере ваші приховані мрії та переконує вас, що вони можуть здійснитися. Його наживка — це ваші людські «потреби» і бажання.

«Можливість подвоїти свої гроші лише за три тижні — що ви про це скажете?»

«Програма схуднення — ефективність гарантована!»

«Хіба ви відмовитесь стати господарем своєї власної успішної компанії?»

2 ГАЧОК — *Правдиві твердження*

Разом із наживкою шахрай закидає ще й гачок і цим досягає неймовірного успіху.

Цей гачок — це правдиві твердження, якими зворушуються приховані прагнення нашої упалої людської природи: бажання отримати щось задарма, готовність нажитися чужим коштом, неприйняття власних вад, які неможливо змінити, та невміння змиритися зі своїм старінням.

3 «ГРУПА ПІДТРИМКИ» — *Документальні підтвердження*

Шахраї часто працюють групами. Навколо вас зберуться люди, які виявлятимуть захоплення тим, наскільки успішну пропозицію вам запропонували. Від цих шахраїв

ви почуєте про те, як вони скористалися цією пропозицією і були дуже задоволені результатами.

Ця «група підтримки» буде показувати вам брехливі результати перевірок, проводити перед вами демонстрації. Колективний тиск групи аферистів спрямовується на те, щоб небіблійні мотиви, які ви починаєте відчувати, все більше посилювалися та здавалися вам виправданими, а увага не відверталася від наживки.

«Група підтримки» потрібна для того, щоб заспокоїти жертву. Ці аферисти можуть навіть дати людині щось заробити або виграти — але лише для того, щоб втягнути вас у значно більші збитки.

4 ЛОВИТВА — *Спонування до дії*

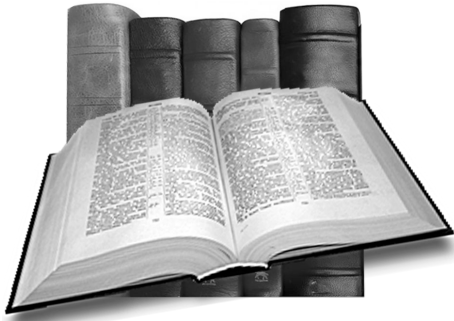
Аби змусити людину «клянути», на неї починають тиснути. Їй кажуть, що час збігає, і якщо зараз не прийняти рішення, то буде згаяна можливість, яка випадає раз на життя.

Шахрай та його «група підтримки» буде запевняти вас, що охочих прийняти цю пропозицію є ціла черга або що завтра це ж саме буде коштувати значно дорожче.

Глибша причина такого тиску — це завадити людині порадитися з тими, хто краще розбирається або хто вміє розрізнити шахрайство.

Людина втрачає захист від шахраїв, коли виходить з-під призначеної Богом влади або з власної волі нехтує біблійними принципами чи внутрішніми застереженнями.

Єдиний захист від шахраїв — це віддане та безкомпромісне дотримання принципів Писання.

НАВЧИТИСЯ УНИКАТИ ШАХРАЙСТВ, ЗАСТОСОВУЮЧИ БІБЛІЙНІ ПРИНЦИПИ

ТИП ШАХРАЙСТВ	ПРИНЦИПИ УНИКНЕННЯ
1. ШАРЛАТАНСЬКІ «ЛІКИ» Медичне шарлатанство процвітає, а причиною є те, що людям хочеться вірити у можливість швидко вилікуватися від будь-якої хвороби та за просто виправити будь-які фізичні вади. Боже слово дає нам основні вказівки щодо різних типів хвороб та правильної реакції на них. Але шахраї заманюють своїх жертв, вдаючись до реклами та поєднуючи в ній містику, псевдонауковість та сенсаційність. ЗУПИНІТЬСЯ І ПОДУМАЙТЕ... <i>Якби твердження шахраїв дійсно були б правдивими, то їм не довелося б застосовувати рекламу. Завдяки усним рекомендаціям у них було б більше клієнтів, ніж вони могли б обслужити.</i>	1. ЗАСТОСУВАННЯ БІБЛІЙНИХ ПРИНЦИПІВ САМОПРИЙНЯТТЯ Якщо ми подивимося на себе з Божої точки зору та навчимося приймати Його задуми й плани щодо тих фізичних рис, які ми не можемо змінити, то ми усунемо проблему почуття неповноцінності та не відчуватимемо постійної жаги міняти те, що змінити неможливо. Коли ми коримося основним біблійним принципам і цим позбавляємося таких руйнівних чинників, як почуття провини, озлобленість, жадібність, переживання, почуття незахищеності, страх, заздрість і ревність, тоді нам вдається уникати не потрібних хвороб. Коли розвивається наш внутрішній характер, тоді ми починаємо бачити, як Бог використовує наші фізичні вади та слабкості для переображення нас у Христовий образ.
2. ШАХРАЙСТВА ІЗ ЗАКЛИКОМ БУТИ САМОМУ СОБІ НАЧАЛЬНИКОМ Шахраї змальовують вам казкову картину того, як можна уникнути усіх тягот, що трапляються під час праці на когось іншого. Вам докладно пояснять, як буде легко отримувати всі ті прибутки, які зараз отримує ваш начальник. Ви почуєте, що достатньо лише започаткувати свою компанію. Важкого тут нічого немає, оскільки шахрай цілковито готовий бути вам у пригоді — за кілька тисяч доларів він з радістю допоможе зробити перші кроки. Шахрай, який пропонує вам стати своїм власним начальником, не говорить ось про що: • дорога ліцензія на пропонування типу бізнесу, яку ви маєте купити, належить маловідомій або фіктивній компанії. • дорогі комплекти матеріалів для початку роботи або навчальні програми не дають жодних гарантій успіху у вашому бізнесі;	2. ПРАВИЛЬНА РЕАКЦІЯ НА ВЛАДУ Бог попереджає нас, що ті, хто виходить з-під захисту влади, робляться відкритими перед впливом руйнівних спокус. Люди з лихими мотивами зазвичай вміють розпізнати в інших дух непокори та бунтарства. Бунтарі робляться легкою здобиччю. «Око, що з батька сміється й погорджує послухом матері, нехай видзьобають його круки поточні, і нехай орлята його пожеруть!» (Приповісті 30:17). Одна з головних цілей, з якими Бог призначив структуру влади, полягає у тому, щоб захистити нас від нечесних людей та немудрих рішень. Зазвичай Бог дає тим людям, які поставлені над нами, певні знаки та попередження, коли ми стоїмо за крок від хибних рішень. Христова притча про блудного сина є яскравим прикладом того, до якого фінансового лиха приводить відкидання встановленої над нами влади.

ТИП ШАХРАЙСТВ	ПРИНЦИПИ УНИКНЕННЯ
• захмарні ціни придбаних матеріалів, якщо ви зможете їх купити, значно знизять потенційну дохідність вашої справи; • якщо ви досягнете успіху, то дуже швидко з'являться недобросовісні конкуренти, які будуть робити те ж саме, що і ви, або партнери, які забажають долучитися до вас і мати легкий зиск; • зазвичай для будь-якого відчутного заробітку вам доведеться залучати своїх друзів до таких самих махінацій та підставляти їх під такі самі небезпеки. 3. ЗАРОБІТОК НА ВТРАТАХ ІНШИХ ЛЮДЕЙ Є приказка «чесного не надуриш» — вона добре підходить до цієї групи шахрайств. Аферист буде вам розповідати, як можна нажитися на чужих помилках або невдачах. Одним із прикладів такого шахрайства є схема «загублений гаманець». Працює вона так: десь у людному місці до вас підходить незнайома людина і починає з вами розмову. Невдовзі до вас підходить ще один незнайомец, і раптом ви утрюх помічаєте гаманець або конверт з грішми. Тут виявляється, що один із незнайомців працює банкіром або юристом. Він дзвонить своєму начальнику, щоб порадитися, що робити з грішми. Той говорить, що доречно було б поділити гроші на трьох, оскільки з усього виглядає так, що тими, хто їх згубив, вони були здобуті незаконно. Проте кожному слід внести у банк гарантійний депозит у сумі, значно меншій за отриману після поділу грошей. Цей депозит буде доказом того, що ви зможете повернути свою частку, якщо раптом знайдеться законний власник цих грошей. Кожен із незнайомців відраховує потрібну суму, потім вони беруть такі самі гроші з вас та йдуть з вами до банку, де просять вас почекати, поки вони відкриють окремий рахунок і оформлять гарантійний депозит. А після чого ви вже не побачите ні їх, ні своїх грошей. Бувають також афери, побудовані на готовності вкласти гроші у не зовсім законну справу з надією на отримання більших прибутків. Залучивши людину до цього, шахрай надалі маніпулює почуттям вини, аби змусити жертву вкладати у ще більшу справу, але врешті-решт ошуканий залишаться ні з чим. Шахраї можуть здобути контроль над людиною, втягнувши її у порушення закону. Вони будуть переконувати, що ніхто про це не довідається або що усі це роблять, проте згодом скоєне правопорушення буде використане для шантажування.	ОТРИМАННЯ ЗАХИСТУ 1. <i>Просіть тих людей, які поставлені над вами, розповісти вам про те, що вони знають про шахрайства та афери з власного досвіду.</i> 2. <i>Постановіть собі не приймати ділових рішень без попередньої поради з тими людьми, які поставлені над вами.</i> 3. ЖИТТЯ З ЧИСТИМ СУМЛІННЯМ Чисте сумління — це не тільки позбавлення почуття провини за минулі помилки, але й установлення для себе біблійних стандартів поведінки у ділових питаннях на тепер і на майбутнє. Основа для підтримки чистоти сумління описана у двох найбільших заповідях: «Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою» та «Люби свого ближнього, як самого себе» (Матвія 22:37, 39). Для того щоб полюбити Господа, ми маємо набути побожні мотиви, а також навчитися цінувати вічне, не прагнути таємно до земних багатств і тимчасових статків. Любити свого ближнього, як самого себе, — це захищати його від утрат та дбати про його добробут. Беручи за основу такі цілі, слід дотримуватися кількох правил: • ніколи не братися за ті справи, які вимагають навіть найменшого відходження від ваших стандартів; • відкидати ті можливості заробітку, які побудовані на втратах інших. Класичним прикладом є компанії, побудовані за принципом піраміди. Ще один приклад — це можливість безкоштовно отримати товар, якщо вам вдасться вмовити десятьох інших людей придбати його за завищеною ціною.

ТИП ШАХРАЙСТВ	ПРИНЦИПИ УНИКНЕННЯ
4. АФЕРА «НОВА НАУКОВА РОЗРОБКА» Винахідники за самою своєю природою є невинними оптимістами. Свої невдачі та помилки вони вважають не кінцем, а ще одним кроком на шляху до досягнення. Час також не є проблемою для винахідника. Думками розробник може цілковито зануритися у пошук рішень для втілення нового винаходу і навіть не помічати, як пролітають тижні, місяці та навіть роки. Обіцянки про те, на що цей новий винахід буде спроможний, можуть здаватися фантастичними, технологічний прогрес, який ми спостерігаємо сьогодні, змусив повірити у неможливе навіть найзапекліших скептиків. Аферисти беруть до уваги всі ці чинники, коли намагаються вразити уяву потенційних інвесторів, переконуючи їх у нечуваних вигодах, які зможе принести нова розробка, коли вона потрапить у продаж. Неправдиві обіцянки шахраїв посилюються фактором секретності. Переконати своїх жертв у тому, що про майбутній винахід не можна нікому розповідати, буває доволі легко, якщо послатися на те, що ідею винаходу можуть вкрати і цим позбавити їх потенційних доходів. Цей елемент секретності не дає можливості порадитися із кимось до того, як прийняти рішення. Якщо шахраєві вдалося виманити гроші на майбутню розробку, то він матиме змогу повертатися і виманювати все нові й нові суми начебто для того, щоб не пропало вкладене раніше.	4. ПОСТУПИТИСЯ СВОЇМИ ОСОБИСТИМИ ПРАВАМИ БОГОВІ Після того, як ми посвятили свої гроші Господу, нам треба дати Йому право скеровувати нас у тому, як їх витратити. Це означає, що ми не повинні порушувати біблійних принципів у тому, як ми управляємо грошми. Нижче подано кілька запитань, основою яких є біблійні вказівки. • Чи знаєте ви цю людину особисто і чи живе вона за Божими принципами? <i>«...Якщо поручився ти за свого ближнього, дав руку свою за чужого, ти попався до пастки з-за слів своїх уст, схоплений ти із-за слів своїх уст! Учини тоді це, сину мій, та рятуйсь...» (Приповісті 6:1–3).</i> • Чи виявляла людина свої здібності в інших сферах? Чи мудро вона розпоряджалась отриманими грошми? <i>«Нехай кожен досліджує діло своє, і тоді матиме тільки в собі похвалу, а не в іншому!» (Галатів 6:4).</i> • Чи вважаєте ви, що вкладаєте гроші у справу, яка стане для вас джерелом надходжень для виконання основних фінансових обов'язків? <i>«Хто землю свою обробляє, той насититься хлібом, а хто за марнотним жетиться, насититься вбогістю» (Приповісті 28:19).</i>
5. ВИЯВЛЕНА НЕОБХІДНІСТЬ РЕМОНТУ Дуже поширеним шахрайством є пропозиція ремонту чи заміни. Є чимало «експертів», які шукають своїх жертв у житлових районах, де вони пропонують безкоштовно оцінити стан даху житлових або нежитлових приміщень, теплоізоляції, проведених комунікацій, транспортних засобів та будь-чого іншого, що є для вас важливим. Під час таких перевірок завжди знаходиться серйозна проблема. Для усунення виявленого пошкодження потрібна дорога деталь, яку, як виявляється, «експерт» якраз продає. Аферистам, які працюють на цій ниві, ніколи не бракує заробітку через нетерпіння, розпач та невігластво їхніх жертв.	5. ПРАВИЛЬНА РЕАКЦІЯ НА РОЗДРАТУВАННЯ Джерелом роздратування є різноманітні розлади, контролювати які ми не маємо або майже не маємо можливості. Удома такі роздратування бувають викликані неполадками у роботі побутових приладів, дірою у покрівлі, протіканням у трубі, проблемами з автомобілем та необхідністю весь час ладити те, що не працює. Правильна реакція на роздратування — це сприймати їх за друзів, а не обурюватися ними, мов вони незвані гості (див. Якова 1:2–5). Коли виникає роздратування, Бог хоче, щоб ми звернулися найперше до Нього, а не до ремонтника. Нижче наводиться перелік тих реакцій, яких Він від нас чекає.

ТИП ШАХРАЙСТВ	ПРИНЦИПИ УНИКНЕННЯ
Шахраї знають, що люди здебільшого не розбираються у речах, якими вони володіють, і не знають, що саме з їхньої власності потребує ремонту. Крім того, вони розуміють, що є чимало людей, готових платити лиш за те, аби їх нічого не дратувало. ОСНОВНІ ЦІЛІ ШАХРАЙСТВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З РЕМОНТОМ	• Подякувати Богові за те, що Він допустив це роздратування з певним призначенням, і зрозуміти, що Він може усунути його будь-коли, якщо забажає (див. 1 Солунян 5:18). • Зрозуміти, що головне призначення, з яким Бог допускає роздратування, — це навчити вас терпіння (див. Римлян 5:1–5). • Сприйняти роздратування за можливість якомога більше довідатися про ту річ, яка потребує ремонту. Радьтеся з іншими людьми та самостійно досліджуйте потрібні питання, якщо маєте таку можливість. • Після всіх цих кроків ви будете готові звернутися до добре знаного ремонтника, якщо бачите, що самі не зможете здійснити необхідний ремонт.
6. ПАСТКА ЧУТТЄВИХ НАСОЛОД Найбільшого болю та руйнування завдають ті аферисти, які зваблюють людей до аморальних вчинків. Вони пропонують своїм жертвам найглибше задоволення, але приводять їх до глибокої руйни. Спокусниці чи спокусники добре навчилися використовувати свою привабливість, щоб забирати, а не віддавати. Біда у тім, що вони забирають значно більше, ніж скарби людини, — вони руйнують тіло, душу та добре ім'я. Таке шахрайство є настільки небезпечним, що Бог першу частину Книги Приповістей наповнив застереженнями для молодих чоловіків. У Писанні наводяться приклади того, як сильні та мужні герої потрапляли у пастки чуттєвості. У Біблії є чимало закликів до молодих людей (наприклад, до Тимофія) втікати від молодечих пожадливість (див. 2 Тимофія 2:22). Цар Соломон, наймудріша людина на землі, та Самсон, найсильніша людина свого часу — обидва потрапили до сатанинської пастки чуттєвості. Пастка чуттєвості влаштована так, щоб зараз чоловік на короткий час віддався тілесним утіхам, а потім був змушений платити для захисту свого майбутнього. У Приповідях 6:27–35 описується те, наскільки безнадійними є спроби виволитися з цієї пастки, коли вже до неї потрапив.	6. ЗДОБУТТЯ МОРАЛЬНОЇ СВОБОДИ Моральна свобода — це не дозвіл на досягнення чуттєвих задоволень, а сила відкидати чуттєві спокуси. Бог обіцяє перемогу над звичками, пов'язаними з отриманням чуттєвого задоволення, якщо вживатимемо Писання у свою душу та цитуватимемо його щоразу, як стикаємось зі спокусами. Бог чекає від нас, що ми вмітимемо розпізнавати чуттєвих жінок та чоловіків, які можуть стати для нас спокусою, та тікатимемо від них. ОЗНАКИ ЧУТТЄВОЇ ЖІНКИ • Зухвалість та наполегливість • Спокуслива одяг • Непередбачуваність • Запопадливий погляд • Улеслива мова • Нахабність і невстидливість • Незалежність • Використання парфумерії, що спонукає до чуттєвості • Переконливість НЕОБХІДНІ КРОКИ • Уникати її (див. Приповіді 5:8). • Втікати від неї (див. 2 Тимофія 2:22). • Не дивитися на неї (див. Приповіді 4:25). • Діяти на основі Приповістей 7:10–22. • Не думати про неї (див. Йова 31:1).

ДОДАТОК

7. Шахраї, які грають на страхах або інших почуттях

Ми навіть близько не розглянули усі можливі варіанти шахрайств. Ті, що були розглянуті вище, наведено тут тому, що вони пов'язані з певними духовними слабкостями жертви. Проте ми маємо розуміти, що є й інші типи шахрайських схем. Деякі з них будуються на страху, а деякі навіть на співчутті! А є шахраї, які просто полюють на невинних. Чимало є афер та шахрайств, пов'язаних з банківськими картками. Є аферисти, які, видаючи себе за працівників банку, дзвонять людям і починають розповідати про те, що зловмисники зламали їхній рахунок у банку. Далі вони просять надати їм усю необхідну інформацію, аби вони могли її захистити. Отримавши її, вони, звісно, крадуть усі гроші з рахунку. Основою такого шахрайства є страх. Ми хочемо захистити свої гроші; коли ж нам здається, що вони в небезпеці, то ми можемо здійснити поспішні необдумані кроки. Нижче подано кілька реальних прикладів із життя, а також кілька попереджень від поліції.

ПРИКЛАДИ

- 1) У липні 2017 року чоловік віком 37 років повідомив поліції, що він був обманутий на 9950 грн. Йому подзвонив незнайомець, який назвався фінансовим інспектором банку, і повідомив йому, що банківське програмне забезпечення, яке обслуговує картки клієнтів, було вражене вірусом, і тепер для захисту коштів на рахунку та відновлення роботи картки потрібно провести декілька операцій з наявними

грошми. Усі наявні на рахунку гроші потрібно було перевести через термінал на інший рахунок, указаний шахраєм. Аферист запевняв потерпілого, що це лише необхідні технічні кроки, які не дають жодного приводу для хвилювань, і що невдовзі картою можна буде користуватися знову. А згодом він подзвонив ще раз та повідомив, що потрібно перевести ще одну суму, і цього разу чоловік поклав на вказаний рахунок готівкові гроші. Зловмисник сказав, що операція пройшла успішно. Коли потерпілий прийшов додому та перевіряв стан свого рахунку, він побачив, що його було ошукано і що він втратив усі гроші.

Правоохоронці закликають усіх бути обережними при прийнятті будь-яких рішень стосовно грошей, особливо у телефонному режимі чи в інтернеті.

- 2) Управління поліції у Рівненському районі Рівненської області повідомило про жертв шахрайської схеми, які намагалися захистити свої заощадження, але натомість наповнили кишені зловмисників. Одна жінка віком 61 року отримала телефонний дзвінок від начебто працівника банку. Зловмисник повідомив жінці, що була зафіксована спроба зняття грошей з її картки, і тому банк заблокував її рахунок. Тепер для повторної активації картки потрібно повідомити номер картки, пін-код, дату, код CVV/CVC. Пенсіонерка продикувала усі ці дані. Невдовзі зникли усі її заощадження — 9500 грн.

Того ж дня і за такою самою схемою 53-літній мешканець втратив 9903 грн. Ще один мешканець віком 40 років утратив 1700 грн. В іншому районі ще один потерпілий віддав шахраям 4550 грн. Правоохоронці закликають громадян виявляти обережність під час телефонних розмов із тими, хто представляється працівником банку. Отримавши такий дзвінок, доцільно перервати розмову та особисто подзвонити у будь-яке відділення банку й перевірити інформацію. Пам'ятайте про те, що працівники банківських установ **не проводять жодних** фінансових операцій у режимі телефонної розмови.

- 3) Неодноразово повідомлялося про шахрайські схеми, у яких людині телефонує та повідомляє про родича, який потрапив у жахливу аварію або з яким стався нещасний випадок, і тепер потрібні гроші для необхідної допомоги. Перед та-

кими схемами дуже вразливі літні люди, оскільки нерідко вони зберігають гроші вдома. Дуже важливо, щоб родичі пояснили їм небезпеки та попросили не давати і не переказувати гроші незнайомим людям.

У 2017 році від рук зловмисників потерпіло 192 особи похилого віку у самій лише Рівненській області. 60 % вчинених правопорушень проти осіб похилого віку склали крадіжки, 14 % — шахрайства.

Нижче наведено кілька правил, які Управління поліції підготувало для захисту громадян, особливо осіб похилого віку.

- ✓ Не впускайте у своє помешкання незнайомців, включаючи тих, хто стверджує, що є працівником різних установ чи комунальних служб або пропонує товари та послуги.
- ✓ Якщо людина називається співробітником тієї чи іншої установи або організації, необхідно найперше попросити показати посвідчення і продовжувати розмову лише після ознайомлення з ним.
- ✓ Обмежте коло людей, які знають про цінності, що ви зберігаєте вдома.
- ✓ Будьте пильними у всіх ситуаціях, які стосуються грошей: при купівлі лікарських препаратів, обміні валюти за «більш вигідним» курсом, заміні старих купюр на нові тощо. Для того щоб увійти у довіру, зловмисники вдаються до різноманітних схем, але у переважній більшості вони зводяться до необхідності потрапити у ваше помешкання та відвернути увагу жертви, щоб можна було знайти сховані гроші, або так обманути жертву, щоб вона сама віддала гроші в руки зловмисників.
- ✓ У жодному випадку не передавайте гроші незнайомцям, які повідомляють про те, що ваш родич був затриманий поліцією або потрапив до лікарні. Будьте обережні! Це шахраї! Зателефонуйте родичеві, про якого вам було повідомлено, та перевірте, чи все з ним гаразд.
- ✓ Не надавайте нікому інформації про ваші банківські картки та не проводьте ніяких операцій з картками або банківськими рахунками у режимі телефонної розмови з людиною, яка назвалася

працівником банку. Отримавши такий дзвінок, припиніть розмову та негайно зв'яжіться з гарячою лінією свого банку, повідомте їм про випадок, а при необхідності заблокуйте картку.

- ✓ Не ховайте гроші в легкодоступних місцях (шафах з одягом, в кухонних шафах, банках між консервів, під матрацом тощо).

Поліція закликає громадян інформувати своїх літніх родичів про небезпеки шахрайств, пояснювати їм основні правила безпеки та застерігати від поспішних дій.

- 4) Значно більше є шахрайств, які пов'язані з купівлею товарів через інтернет. Один чоловік вирішив купити в інтернеті трактор. Йому сказали перерахувати 30000 грн на вказаний рахунок, що він і зробив, проте трактора він так і не отримав і залишився без грошей. Після цього продавець зник, з ним неможливо було зв'язатися жодним чином. Був випадок, коли людям, які бажали придбати автомобіль через інтернет, «продавець» сказав перерахувати певну суму завдатку, щоб він не продав машину комусь іншому, поки вони не приїдуть її подивитися. Після цього виявлялося, що немає ні машини, ні продавця, бо зв'язок з ним обірвався, ні грошей. Це трапилось на одному з добре відомих сайтів з продажу автомобілів.

БІБЛІЙНА ВІДПОВІДЬ

Матвія 10:16: *«Оце посилаю Я вас, як овець між вовки. Будьте ж мудрі, як змії, і невинні, як голубки».*

Якова 1:5: *«А якщо кому з вас не стає мудрости, нехай просить від Бога, що всім дає просто, та не докоряє, і буде вона йому дана».*

Приповісті 16:3: *«Поклади свої чини на Господа, і будуть поставлені міцно думки твої».*

Страх є нормальним людським почуттям, але він може спонукати нас до поспішних дій, через які є небезпека бути ошуканим. Коли ви відчуваєте, як у вас нарастає страх або якщо хтось вас підштовхує до прийняття поспішних рішень, зупиніться та попросіть у молитві мудрості. Пам'ятайте про те, що усе, що ми маємо, — від Господа. Усе насправді належить Йому. Якщо ви віддали усе, що маєте, Йому, то Він зможе подбати про Своє — і про вас.

НЕОБХІДНІ КРОКИ ПРИ ПОТРАПЛЯННІ У ШАХРАЙСЬКІ СХЕМИ

1. Якогомога швидше намагаєтеся втекти.

«...Іди, впади в порох... не дай сну своїм очам, і дрімання повікам своїм, рятуйся, як серна, з руки, і як птах із руки птахолова!» (Приповісті 6:3–5).

2. Шукайте захисту у тих, хто поставлений Богом над вами.

Зверніться до належних державних установ, консультаційних служб або до юриста-християнина (це найкращий варіант). Просіть поради щодо необхідних подальших кроків.

«Бо володарі пострах не на добрі діла, а на злі...» (Римлян 13:3).

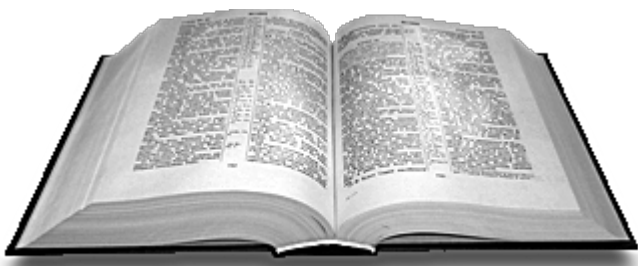
3. Кличте до Бога.

Дуже часто Бог допускає фінансові трагедії для того, щоб наша увага знову звернулася до Нього. Він дає вказівку вдовам кликати до Нього, якщо вони потрапили у пута шахраїв.

«Жодної вдови та сироти не будеш гнобити; якщо ж ти справді гнобитимеш їх, то коли вони, кличучи, кликатимуть до Мене, то конче почую їхній зойк» (Вихід 22:21–22).

4. Визначте, що зробило вас вразливим до такого шахрайства, та зробіть необхідні кроки для виправлення виявлених вад.

- ☐ Чи вийшли ви з-під влади людей, поставлених над вами Богом?
- ☐ Чи жили ви з обтяженим сумлінням?
- ☐ Чи відчували ви жадібність і чи намагалися швидко розбагатіти?
- ☐ Чи намагалися ви через свою лінь заробити гроші, не працюючи?
- ☐ Чи виявляєте ви неприйняття себе самого і чи намагаєтеся змінити те, що виправити неможливо?
- ☐ Чи приймали ви поспішні рішення через страх?

Особисте зобов'язання виявляти та уникати шахраїв

Я буду і молитися, і просити поради перед прийняттям серйозних фінансових рішень. Надалі я відкидаю думку про те, що гроші можна заробити, не доклавши відповідних зусиль. І я відмовляюсь від усіх схем швидкого збагачення, включаючи азартні ігри, лотереї, ризиковані інвестиції та здобуття зиску на нещасті або втратах інших людей.

Я не буду дослухатися до пропозицій тих людей, які порушують Божі моральні стандарти, а у фінансових питаннях звертатимусь по пораду до

Підпис: _____

ЧИ ЗМОЖЕТЕ ВИ ПОМІТИТИ ЗАДУМАНЕ ШАХРАЙСТВО?

До кожної описаної дії доберіть відповідний тип шахрайства, на здійснення якого, найімовірніше, ця дія спрямована.

ТИПИ ШАХРАЙСТВА	ДІЇ ДЛЯ ЙОГО ЗДІЙСНЕННЯ
☐ 1. Чоловік дзвонить до вас у двері та пропонує безкоштовно перевірити систему опалення. ☐ 2. У торговому центрі до вас підходить незнайомец і починає з вами розмову. Якимось чином ви вдвох натрапляєте на конверт з грішми. ☐ 3. Ви знайомитеся з людиною, яка каже, що вона винахідник. Вона демонструє вам свій винахід та пропонує частину майбутнього прибутку, якщо ви вкладаєте гроші у розробку. ☐ 4. Усе життя вам докучала певна фізична вада. Одного дня вам потрапляє на очі реклама про те, що сучасна медицина відшукала спосіб цю ваду вилікувати. ☐ 5. У рекламному оголошенні йдеться про те, що ви зможете заробляти близько 50000 доларів на рік, якщо виконаєте запропоновані прості рекомендації та відкриєте власну справу. ☐ 6. Ви виконуєте роботу у домі вашого замовника. Його приваблива дружина каже, що чоловік поїхав у відрядження і що їй зараз дуже самотньо.	А. Вам пропонують покласти власні гроші на гарантійний депозит. Ви погоджуєтеся, але після цього зникають і ваші гроші, й очікувані багатства. Б. Після перевірки була виявлена «проблема». Вас попереджають про небезпеку та спонукають до купівлі нового компонента для заміни у системі. Ціна виявляється завищеною. В. Виникає дружба, яка переростає в інтимні стосунки. Раптом повертається чоловік та погрожує викрити вас, якщо ви йому не заплатите. Г. Для початку вам потрібно купити дорогий набір матеріалів, а згодом ви дізнаєтеся, що джерелом заробітку є спонукання інших до купівлі таких наборів. Д. Уважно все обдумавши, ви вирішуєте вкласти у це гроші. Згодом виявляється, що усі обіцянки були порожніми. Ви звертаєтесь у компанію для повернення грошей, але дізнаєтеся, що ця «компанія» змінила адресу, проте нова адреса ніде не вказана. Е. Виникають неочікувані проблеми та затримки; для захисту внеску, зробленого на початку, вам потрібно внести додаткові кошти.

ХТО З БІБЛІЙНИХ ПЕРСОНАЖІВ ЗАЙМАВСЯ ШАХРАЙСЬКИМИ МАХІНАЦІЯМИ І ЯКІ БУЛИ НАСЛІДКИ?

У стовпчику 1 дано перелік шахраїв, у стовпчику 2 вказані їхні риси, а у стовпчику 3 — які вони отримали наслідки за свої вчинки. До кожного пункту зі стовпчиків 2 та 3 зазначте, яка людина найбільше відповідає описанню.

ШАХРАЇ	ЇХНІ РИСИ	НАСЛІДКИ ЗА ЇХНІ ВЧИНКИ
1. ГІВ'ОНІТЯНИ (див. Ісуса Навина 9).	☐ А. Шахраї часто вдають із себе інших людей. Іноді їм потрібна допомога інших.	☐ И. Цей шахрай уникнув заслуженого покарання, але інший образився на нього та через обман здійснив убивство.
2. ЄЗАВЕЛЬ (див. 1 Царів 21; 2 Царів 9:30–37).	☐ Б. Шахраї зазвичай уміють зачарувати та ввійти у довіру, а тому добиваються високих призначень.	☐ К. Афера виявилася успішною, але ті, хто її спланував, прирекли себе та своїх нащадків на вічне рабство.
3. ЮДА (див. Матвія 26:14–27:9).	☐ В. Шахраї можуть ошукати свою жертву, використавши вплив поважної та переконливої жінки. Жінка може навіть і не розуміти того, що її впливом зловживають.	☐ Л. Людина, яка мала стати жертвою, розгадала задумане і дала розпорядження вбити зловмисника.
4. ЙОАВ (див. 2 Самуїлова 14; 1 Царів 2:28–35).	☐ Г. Іноді шахраї працюють групами. Більша кількість свідків підвищує правдоподібність їхньої брехні.	☐ М. Через страх шахрай змушений був тікати, а потім на власному досвіді відчув, що означає довіритися оманливій людині.
5. АМНОН (див. 2 Самуїлова 13).	☐ Д. Шахраї зазвичай докладають величезних зусиль, аби підібрати правильні слова та створити необхідне оточення для ошукування жертви.	☐ Н. Жорстока і ганебна смерть стала справедливою відплатою цьому шахраю.
6. АДОНІЯ (див. 1 Царів 2:13–25).	☐ Е. Шахраї вдаються до обману, оскільки мають нав'язливе бажання посісти те, що за правом їм не належить. Але навіть здобувши бажане, вони не вдоволяються.	☐ П. Той, кому допомогли обманом, виявився ще лукавішим, але врешті-решт обох було убито.
7. ЯКІВ (див. Буття 27).	☐ Ж. Шахраї будуть наполягати на дотриманні високих етичних стандартів задля залякування своїх жертв, хоча для здобуття зиску самі вони користуються брудними методами.	☐ Р. Усе відбулося не так, як сподівався цей шахрай, усі намагання виправити скоєне виявилися марними.